

Клименко О.С., кандидат ветеринарних наук

Полтавська державна аграрна академія

ПОШИРЕННЯ КИШКОВИХ НЕМАТОДОЗІВ СОБАК У ПРИВАТНИХ ГОСПОДАРСТВАХ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Рецензент – кандидат ветеринарних наук О.В. Кручиненко

Наведено результати досліджень щодо поширення гельмінтозів собак у приватних господарствах Полтавської області. Вивчено показники ураження токсокарами, токсаскарисами, трихурисами та кишковими стронгілятами тварин у господарствах 12 районів досліджуваного регіону. Найвища інтенсивність інвазії зареєстрована у тварин з Миргородського, Полтавського, Хорольського та Кобеляцького районів. Перспективою подальших досліджень є вивчення епізоотологічних особливостей гельмінтозів м'ясоїдних в умовах приватних господарств.

Ключові слова: *собаки, поширення, токсокароз, токсаскароз, трихурироз, кишкові стронгілятози.*

Постановка проблеми. Гельмінти домашніх м'ясоїдних є об'єктом особливої уваги – як збудники хвороб людини і домашніх продуктивних тварин. За великої чисельності собак і котів, до того ж з них багато бродячих, проблема забруднення навколишнього середовища фекаліями цих тварин стає все більш гострою. Обстеженнями, проведеними в різних країнах, встановлена значна забрудненість ґрунтів у населених пунктах яйцями гельмінтів з коливаннями від 2,9 до 60% позитивних проб. Останнім часом збільшення кількості домашніх м'ясоїдних сприяє розповсюдженню захворювань серед тварин і людей, у тому числі і гельмінтозів.

Знання видового складу гельмінтів у собак і котів, вивчення розповсюдження гельмінтозів, екстенсивності й інтенсивності інвазії, а також вікової і сезонної динаміки необхідні в пізнанні епізоотології гельмінтозів домашніх м'ясоїдних тварин і епідеміології інвазійних хвороб у регіоні. Це допоможе ефективно проводити профілактичні і лікувальні заходи за цих інвазій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв’язання даної проблеми. У Росії серед гельмінтозів собак і котів у великих містах переважають такі, як токсокароз, дипілідіоз, токскарроз і унцинаріоз [1 – 3]. Вітчизняними вченими у собак східної частини України зареєстровано 9 видів гельмінтів, з них – 5 видів нематод і 4 види цестод: *Toxocara canis* Werner, 1782; *Toxascaris leonina* von Linstow, 1902; *Ancylostoma caninum* Ercolani, 1859; *Trichuris vulpis* Frulich, 1789; *Uncinaria stenocephala* Railliet, 1884; *Dipylidium caninum* Linnaeus, 1758; *Taenia pisiformis* Bloch, 1780; *Taenia hydatigena* Pallas, 1766; *Echinococcus granulosus* Batsch, 1786 [4]. Інші дослідники повідомляють, що серед всіх гельмінтозних захворювань дипілідіоз посідає найбільш значне місце. У південній частині України питома вага дипілідіозу серед всіх гельмінтозних хвороб собак складає 47,7%. Тобто, практично кожна друга тварина, уражена на гельмінтозні хвороби, мала діагноз – дипілідіоз [5]. На півночі країни ураженість собак становить 48%, а основу гельмінтофауни собак становлять трихуриси (62,5%), тенії (25%), токсокари (20,8%) та стронгіляти (12,5%) [6].

Мета і завдання досліджень. Мета досліджень – вивчити поширення кишкових гельмінтозів собак у приватних господарствах Полтавської області.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проводили у приватних одноосібних господарствах Полтавської області, де від собак різної породи, віку та статі відбирали проби фекалій, які досліджували методами седиментації (послідовним промиванням) та флотації за Котельниковим-Хреновим із розчином аміачної селітри у лабораторії кафедри паразитології та ветсанекспертизи Полтавської державної аграрної академії.

Результати досліджень. Дослідження проводили протягом 2008 – 2010 рр. За вказаний період було досліджено 99 собак із приватних господарств 12 районів Полтавської області, а саме: Великобагачанського, Глобинського, Гребінківського, Зіньківського, Карлівського, Козельщанського, Кременчуцького, Миргородського, Новосанжарського, Полтавського, Решетилівського та Хорольського.

Частіше за все у тварин діагностували кишкові нематодози: токсокароз, токсаміоз, трихуроз та кишкові стронгілятози (рис. 1). Найвищі показники ураження тварин токсокарами діагностували у тварин Миргородського району – 50 екземплярів яєць у краплі досліджуваної рідини.

Інтенсивність токсаміозної інвазії коливалась у межах 5-16,8 екз./1 краплі і була максимальною у собак з господарств Полтавського району.

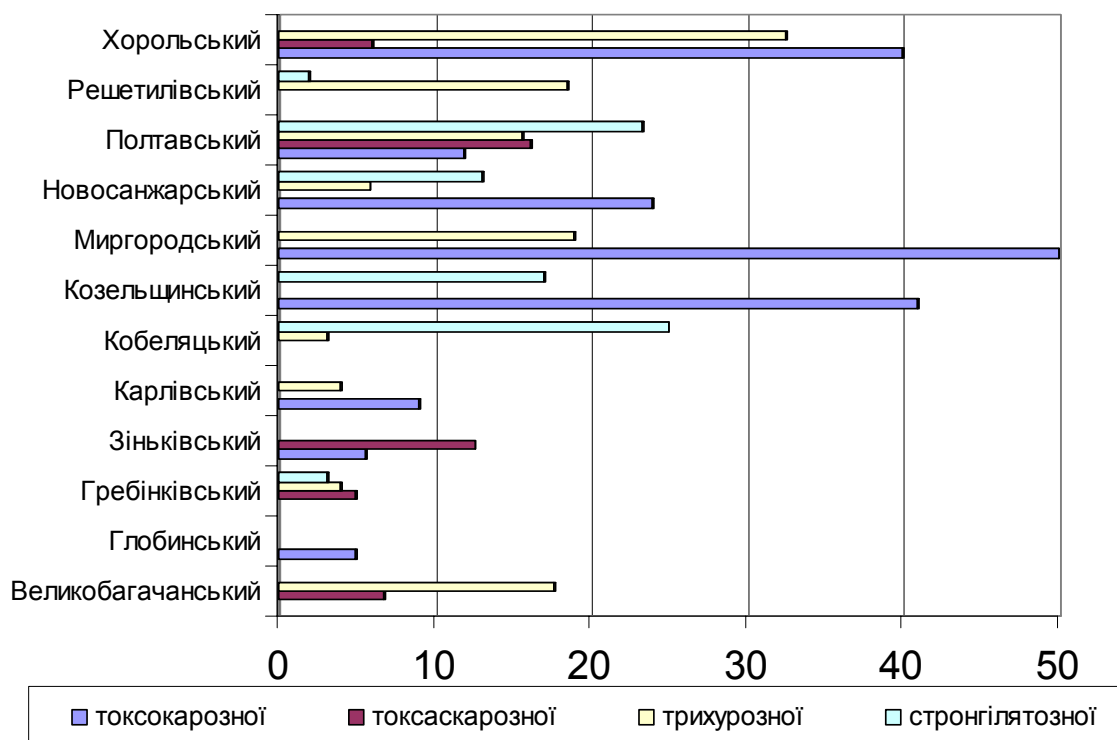

Рис. 1. Інтенсивність гельмінтозної інвазії у господарствах Полтавської області

Найвища ураженість трихуридами спостерігалась у тварин Хорольського району з коливаннями в межах 3,15-32,5 екз. яєць. Унцинаріоз м'ясоїдних діагностували у тварин багатьох районів: її становила 2-25 екз. яєць в 1 краплі рідини, а максимальною була у тварин Кобеляцького району.

Висновки. Проведеними дослідженнями встановлено значне поширення кишкових нематодозів у собак приватних господарств Полтавської області. Тварини частіше за все уражаються трихуридами, аскаридатами та стронгілятами. Найвищі показники ураження діагностувались у тварин з господарств Миргородського, Полтавського, Хорольського та Кобеляцького районів.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Зубарева И.М. Основные гельминтозы домашних плотоядных г. Новосибирска // Теория и практика борьбы с паразитарными болезнями. Мат. докл. науч. конф. – М. – 1999. – С. 106 – 107.
2. Верета Л.Е. Гельминты и гельминтозы пищеварительного тракта собак в г. Москве и их санитарно-эпидемиологическое значение // Бюл. ВИГИС. – 1986. – Вып. 43. – С. 25 – 30.
3. Бочкарев В.Н. и др. Паразитоценоз собак // Ветеринария. – М., 1987. – № 2. – С. 42 – 43.
4. Приходько Ю.О. Кишкові гельмінтози свиней і собак та експериментальне обґрунтування застосування вітчизняного антгельмінтика "Альбендазолу" // Автореф. дис. ... д-ра вет. наук: 16.00.11 / Ю.О. Приходько; УААН. Ін-т експерим. і клініч. вет. медицини. – Х., 2002. – 32 с.
5. Иринчук Д.В. Место дипилидиоза в общей заразной патологии собак в условиях г. Одессы // Аграрний вісник Причорномор'я: Зб. наук. праць. – Одеса, 2008. – № 42 (2). – С. 150 – 153.
6. Ємець О. М. Гельмінтози дворових собак сільської місцевості / О.М. Ємець // XIV Конференція Українського наукового товариства паразитологів (Ужгород, 21–24 вересня 2009 р.) : Тези доповідей / І. А. Акімов (відп. ред.). – Київ, 2009. – 146 с.